

Mötesdatum: 2024-04-12

Tid: 9:00 – 12:00

Plats: Labbet, Innovasalen, Örebro universitet

Närvarande:

Örebro universitet

Ulrika Göransson, Fakulteten för humaniora och socialvetenskap, ordförande

Karin Rudsberg, Institutionen för Humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap

Urban Haglind, RUC – Regionalt utvecklingscentrum

Anders Hallman, VFU/Övningsskola

Jenny Rosén, Lärarutbildningens kansli

Representanter från skolhuvudmän

Eva Gustavsson, Askersunds kommun

Awaz Karim, Degerfors kommun

Catharina Lindvall-Scharmer, Hallsbergs kommun

Tina Lanefjord, Hällefors kommun

~~Anita Kettunen, Karlskoga kommun~~

Linda Meriloo, Kumla kommun

Katarina Holmsten, Laxå kommun

Monica Skantz, Lekebergs kommun

Michael Tybell, Lindesbergs kommun

Andreas Lundholm, Ljusnarsbergs kommun

~~Hans Åhnberg~~, Nora kommun, Jimmy Fagrell ersätter

Katarina Arkehag, Örebro kommun

~~Nima Poushin~~/Tina Ottosson, Örebro kommun

~~Thomas Karlsson~~, Sydnärkes utbildningsförbund (SUF)

~~Andreas Liljeson~~, Thoren Business School

~~Anna Olofsson Carstedt~~, Arboga kommun

Susanne Ekholm, Köpings kommun

Region Örebro län

Ann-Sofie Vennerstrand

Övriga

Anna-Lova Rosell, Örebro universitet

Ärendelista

1. Mötets öppnande
2. Fastställande av dagordning
3. Utseende av justerare
4. Föregående protokoll

Ärenden

5. Revidering av VFU-avtal
Föredragande: Anders Hallman, Örebro universitet
  6. Samverkansprojekt Hallsbergs kommun och Örebro universitet – Lärarstudenters förstärkta professionsutveckling vid Örebro universitet
Föredragande: Catharina Lindvall-Scharmer, Hallbergs kommun, Karin Rudsberg och Anna-Lova Rosell, Örebro universitet
  7. Kommittédirektiv Utveckla lärar- och förskollärarytbildningarna, dir. 2023:111, utsänt material.
Föredragande: Ulrika Göransson, Örebro universitet
  8. Uppföljning av Lärarutbildningens regionala samverkansråds arbete
Föredragande: Urban Haglind, Anders Hallman och Ulrika Göransson, Örebro universitet
  9. Övrigt
  10. Mötets avslutande
-

---

§ 1 Mötets öppnande

Ordförande hälsar välkommen och en presentationsrunda genomförs.

---

§ 2 Fastställande av dagordning

Lärarytbildningens regionala samverkansråd beslutar

att fastställa dagordningen enligt ovan.

---

§ 3 Utseende av justerare

Lärarytbildningens regionala samverkansråd beslutar

att utse Eva Gustavsson att jämte ordförande justera dagens protokoll.

---

§ 4 Föregående protokoll

Lärarytbildningens regionala samverkansråd beslutar

att lägga föregående protokoll till handlingarna.

---

§ 5 Revidering av VFU-avtal

Föredragande: Anders Hallman, Örebro universitet

Anders Hallman beskriver arbetsutskottet för VFU, se presentation bilaga 1.

Anders redogör för arbetet med att revidera det ramavtal som skrivs mellan Örebro universitet och skolhuvudmannen som reglerar avtalsparternas ansvar och villkor för samverkan kring VFU.

Ramavtalet är grunden för samverkan kring VFU, se presentation bilaga 2.

Vid mötespunkten nämndes ett exempel från lärosätena i Skåne och deras arbete med ramavtal. Det går att ta del av via Malmö universitets hemsida här: <https://mau.se/om-oss/fakulteter-och-institutioner/larande-och-samhalle/ls-vfu/tillaggsavtal/>

---

§ 6 Samverkansprojekt Hallsbergs kommun och Örebro universitet – Lärarytstudenters förstärkta professionsutveckling vid Örebro universitet

Föredragande: Catharina Lindvall-Scharmer, Hallsbergs kommun, Karin Rudsberg och Anna-Lova Rosell, Örebro universitet

Föredragande redogör för bakgrund till projektet, de olika mål som satts upp samt tidplan för genomförandet, se bilaga 3.

Rådet ställer frågor om projektet bland annat om vilka medel som används. Föredragande beskriver att särskilda medel finns till projektet men att tid och ekonomi bör kunna lösas i en eventuell fortsättning då strukturer som byggs upp borde frigöra tid. Parallellt arbetas även med ett nytt system för VFU-placeringar som förhoppningsvis också kommer att frigöra tid.

---

§ 7   Kommittédirektiv Utveckla lärar- och förskolläraryrket, dir. 2023:111

Föredragande: Ulrika Göransson, Örebro universitet

Regeringen har utsett en särskild utredare (Peter Honeth) som ska föreslå åtgärder för att utveckla lärar- och förskolläraryrket i syfte att höja utbildningarnas kvalitet och yrkenas status och attraktivitet. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2023/07/dir.-2023111>

Ulrika Göransson redogör för några av punkterna i direktivet.

- Mer fokuserade och ändamålsenliga examensmål. I jämförelse med andra professionsutbildningar av motsvarande längd, så har lärarutbildningarna förhållandevis många examensmål.
- Förslag på hur antagningskraven till lärar- och förskolläraryrket kan höjas. Det finns förslag på att höja antagningskraven på lärarutbildningarna till lägst betyg C i svenska från gymnasiet. Kartläggning som gjorts på Örebro universitet visar att om förslaget går igenom skulle lärosätet få en kraftigt minskad antagning till samtliga program. Rådet diskuterar konsekvenser av detta och hur vi kan komma på lösningar på problemet med att det kan komma att examineras färre förskollärare och lärare. Rådet diskuterar andra vägar in i läraryrket samt lämplighetstest (som prövats vid andra lärosäten men lagts ner på grund av för dålig rättssäkerhet, inga tydliga resultat och höga kostnader).
- Ökat fokus på ämneskunskaper, praktisk metodik och kognitionsvetenskap i utbildningarna.
- Ökade samarbeten inom ämneslärarutbildningarna mellan lärosäten och hur vissa ämnen kan koncentreras till färre lärosäten i syfte att höja kvaliteten.

---

§ 8   Uppföljning av Lärarutbildningens regionala samverkansråds arbete

Föredragande: Urban Haglind, Anders Hallman och Ulrika Göransson, Örebro universitet

Urban Haglind redogör kort för samverkansrådets syfte och organisation, se presentation bilaga 4.

I mindre grupper diskuteras samverkansrådets arbete hittills. Dokumentation från samtalen skickas till ordförande ulrika.goransson@oru.se. Vi nästa möte 15 november 2024 görs en framåtblick hur arbetet bör fungera framgent.

---

§ 9   Övrigt

Frågan om att starta Grundlärarprogrammet med inriktning fritidshem har varit uppe tidigare i rådet. I och med utredningen av lärarutbildningarna har universitetet valt att pausa den frågan.

---

§ 10   Mötets avslutande

Ordförande tackar deltagarna och avslutar mötet.

Vid protokollet

Jenny Rosén

Justeras

Ulrika Göransson

Eva Gustavsson

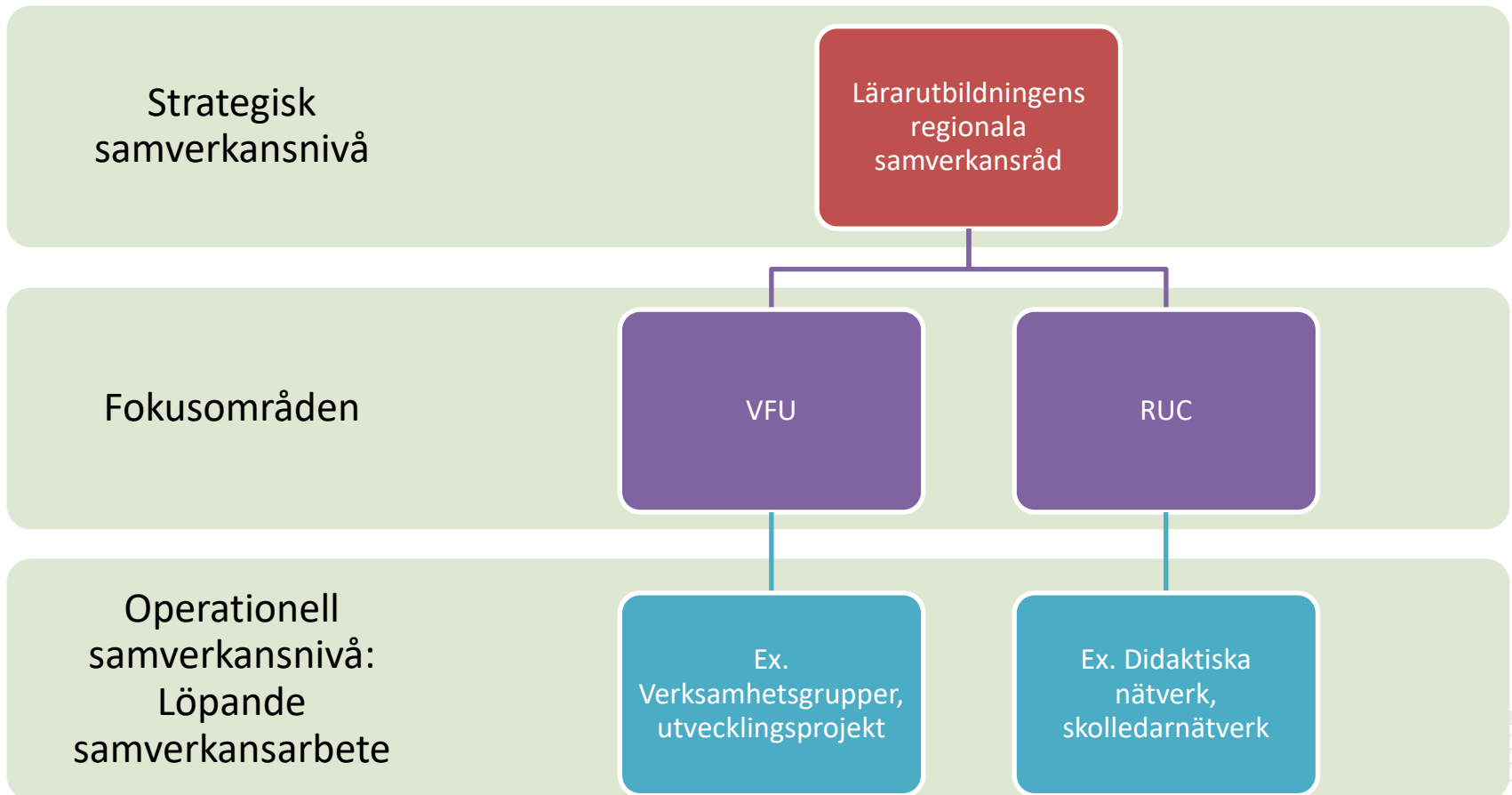
Arbetsutskott - Verksamhetsförlagd utbildning (AU VFU)

Presentation och aktiviteter 2023-2024

2024-04-12

Arbetsutskotten

- Arbetsutskotten finns för att kunna möta behovet av direkt samverkan i angelägna frågor.

Deltagare – AU VFU från 1 dec-23

Verksamhetsrepresentanter:

Skolhuvudman:

Andreas Lundholm, Ljusnarsbergs kommun

Staffan Henningsson, Örebro kommun

Förskola:

Anna Lorinius, Örebro kommun

Lise-Lott Windefelt, Örebro kommun

Regina Lang, Hallsbergs kommun

Grundskola f-6:

Carina Hellström, Örebro kommun

Magdalena Fröberg, Örebro kommun

Grundskola 7-9:

Joacim Carlsson, Hallsbergs kommun

Per Warenmark, Örebro kommun

Susanne Nyberg, Lindesbergs kommun

Gymnasiet:

Gunnar Rex, Örebro kommun

Andreas Liljeson, Thorén Business School

Mikael Hellgren, Sydnärkes utbildningsförbund

Lärarytbildningsrepresentanter:

Anders Hallman, verksamhetsutvecklare VFU

Anna-Lova Rosell, lektor i pedagogik

Övriga funktioner vid behov (t.ex. programansvariga)

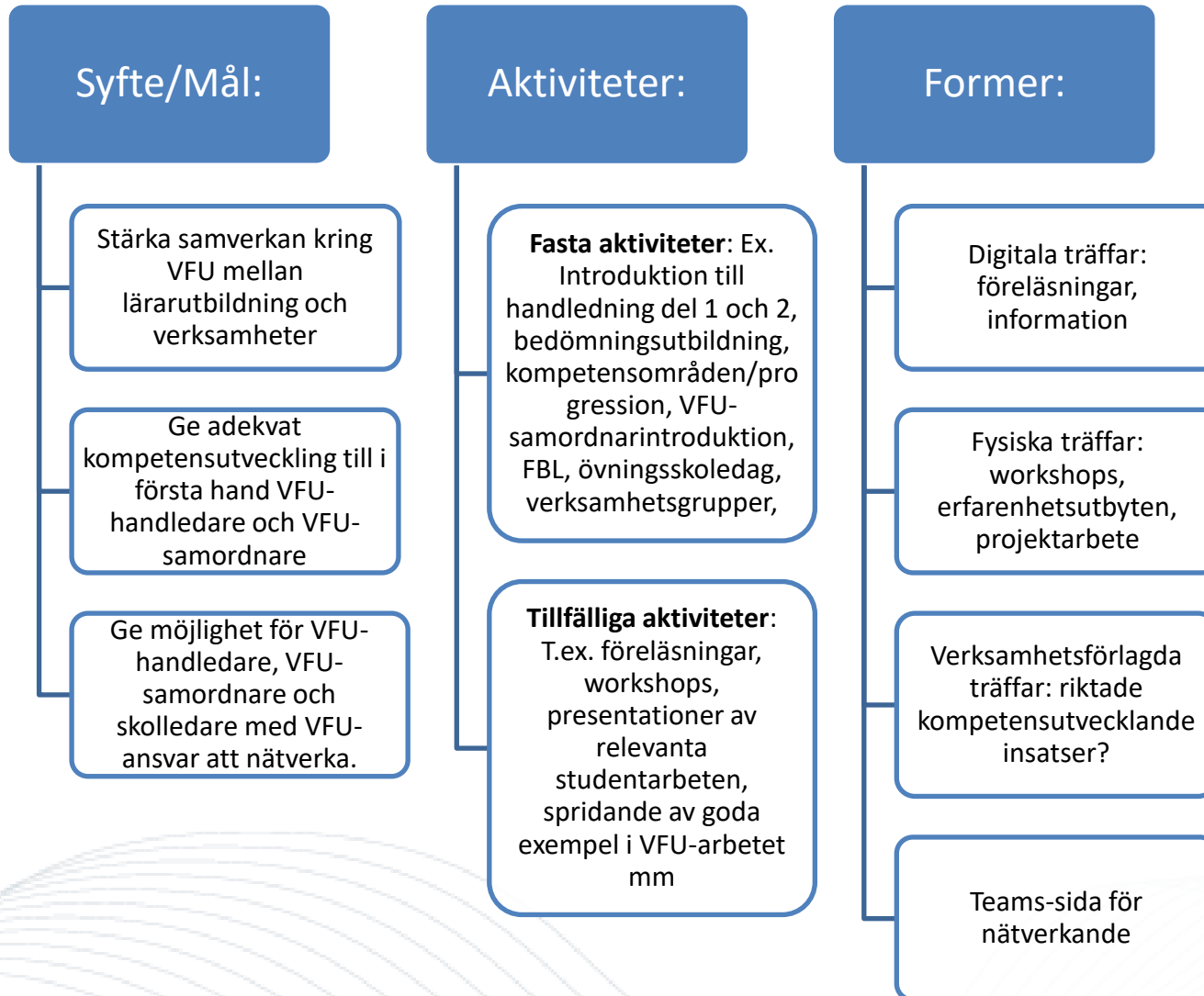

Arbetsområden för AU VFU 2024:

- ❑ Arbete med ramavtalsrevidering
- ❑ Arbete med uppstart av VFU-nätverk (referensgrupp för utvecklingsprojekt "Lärarstudenters förstärkta professionsutveckling")

VFU-nätverk – planerad start ht-24

Målgrupp: i första hand VFU-handledare och VFU-samordnare.

Att jobba vidare med:

- ❖ Finansiering:
  - ❖ Nätverkssamordning?
  - ❖ Aktiviteter?
  - ❖ Kommunikationsplattform? Förslag: på VFU-hemsidan.
  - ❖ Intern/Extern förankring?
- ❖ Nätverksaktiviteter:
  - ❖ Inventering av möjliga aktiviteter via programråd, AU/VFU mm
- ❖ Gränsdragning/Samordning:
  - ❖ Mot RUC:s aktiviteter?
  - ❖ Mot andra utvecklingsprojekt?
  - ❖ Mot den ordinarie samverkansorganisationen?

Arbetsutskott - Verksamhetsförlagd utbildning (AU VFU)

Revidering av ramavtal för VFU – bakgrund och
nulägesbeskrivning
2024-04-12

Bakgrund - Nuvarande ramavtal

- ❖ Ramavtal för Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom lärarutbildning vid Örebro universitet (ORU 2018/00842)
- ❖ *”Syftet med detta avtal är att Örebro universitet och berörda skolhuvudmän genom samverkan tar ett gemensamt ansvar och skapar goda förutsättningar för att tillsammans utbilda lärare och förskollärare. Det gemensamma ansvaret är ekonomiskt, organisatoriskt och pedagogiskt och ett led i att kvalitetssäkra VFU inom lärarutbildning.”* (ORU 2018/00842)
- ❖ Årliga ramavtalsuppföljningar. Resultat presenterade för verksamhetsgrupper (och styrgrupp för övningsskola fram till 2019).
- ❖ Fördjupad uppföljning vart tredje år dvs 2021, men uppskjuten pga pandemin.

Befintliga ramavtal:

Kommunala skolhuvudmän	Övningsförskolor/ övningsskolor?	Fristående skolhuvudmän	Övningsförskolor/ övningsskolor?
Örebro kommun	Ja	Brickebergskyrkans skolstiftelse	Ja
Laxå kommun	Ja	Snökristallens Barnakademi EF	Ja
Kumla kommun	Ja	Terra Nova föräldrakooperativ	Ja
Karlskoga kommun	Ja	Thoréngruppen AB	Ja
Askersunds kommun	Ja	Internationella Engelska skolan, Örebro	Ja
Hallsbergs kommun	Ja	Karlslunds FF*	Nej
Köpings kommun	Ja	Hagvidsson*	Nej
Arboga kommun	Ja	Academedia, Örebro	Ja
Nora kommun	Ja	Framtidens förskola, Örebro	Ja
Lindesbergs kommun	Ja	Kunskapsskolan, Örebro	Ja
Sydnärkes utbildningsförbund	Ja	FyrenEkAlmen AB	Ja
Eskilstuna kommun*	Ja		
Skövde kommun*			
Degerfors kommun	Ja		

Förordning om utbildning till lärare och förskollärare (2021:1335)

- ❑ Egen lärarutbildningsförordning - tidigare endast i bilaga till Högskoleförordningen (HF). Gäller även för KPU.
- ❑ Allmänna bestämmelser för all VFU och särskilda bestämmelser för VFU inom *övningsförskola och övningsskola*.

Den verksamhetsförlagda utbildningen ska syfta till att ge praktiska färdigheter i yrkesutövningen och möjlighet att tillämpa teoretiska kunskaper. Detta ska ske genom deltagande i skol- och förskoleverksamhet under handledning.

I den verksamhetsförlagda utbildningen ska högskolorna använda sig av övningsskolor och övningsförskolor enligt 10-12 § § (2021:1335, 2 kap, 4 §).

- ❑ Permanentande av och definition på vad en *övningsförskola och övningsskola* är.

Forts..

Krav på all VFU:

- ✓ VFU inom relevant verksamhet och ämne.
- ✓ VFU inom verksamheter med olika förutsättningar.
- ✓ Strävansmål: särskilt yrkesskickliga lärare och förskollärare används i VFU
- ✓ Om det inte finns tillräckligt många utbildade handledare i den verksamhet där studenterna genomför sin utbildning ska lärosätet anordna handledarutbildning.
- ✓ Vid lärosätet ska det finnas lärare som har till uppgift att följa och bidra till studenternas utveckling samt ge handledarna stöd i deras arbete med studenterna under VFU.

Särskilda krav på övningsförskolor och övningsskolor:

- ✓ God kvalitet
- ✓ God kompetens hos handledare
- ✓ Kontinuitet i placeringar
- ✓ Koncentration av studenter
- ✓ Praktisknära FoU-arbete

Innebörd/konsekvenser för ramavtal?

- Synliggöra skillnaderna i krav mellan ”vanlig” VFU och VFU inom övningsförskola/övningsskola. Gränsdragningar mot VFU inom KPU?
- Tydliggöra ansvarsfördelning i roller och ansvar samt kvalitetsfrågor.
- Precisera skrivningar om t.ex. handledarutbildning.
- Enas om tolkning och praktisk tillämpning av olika begrepp t.ex. vad betyder *inblick* i praktisknära forskning eller *hög* koncentration?
- Övriga lärarutbildningar? Specialpedagogiskt program, ULV osv

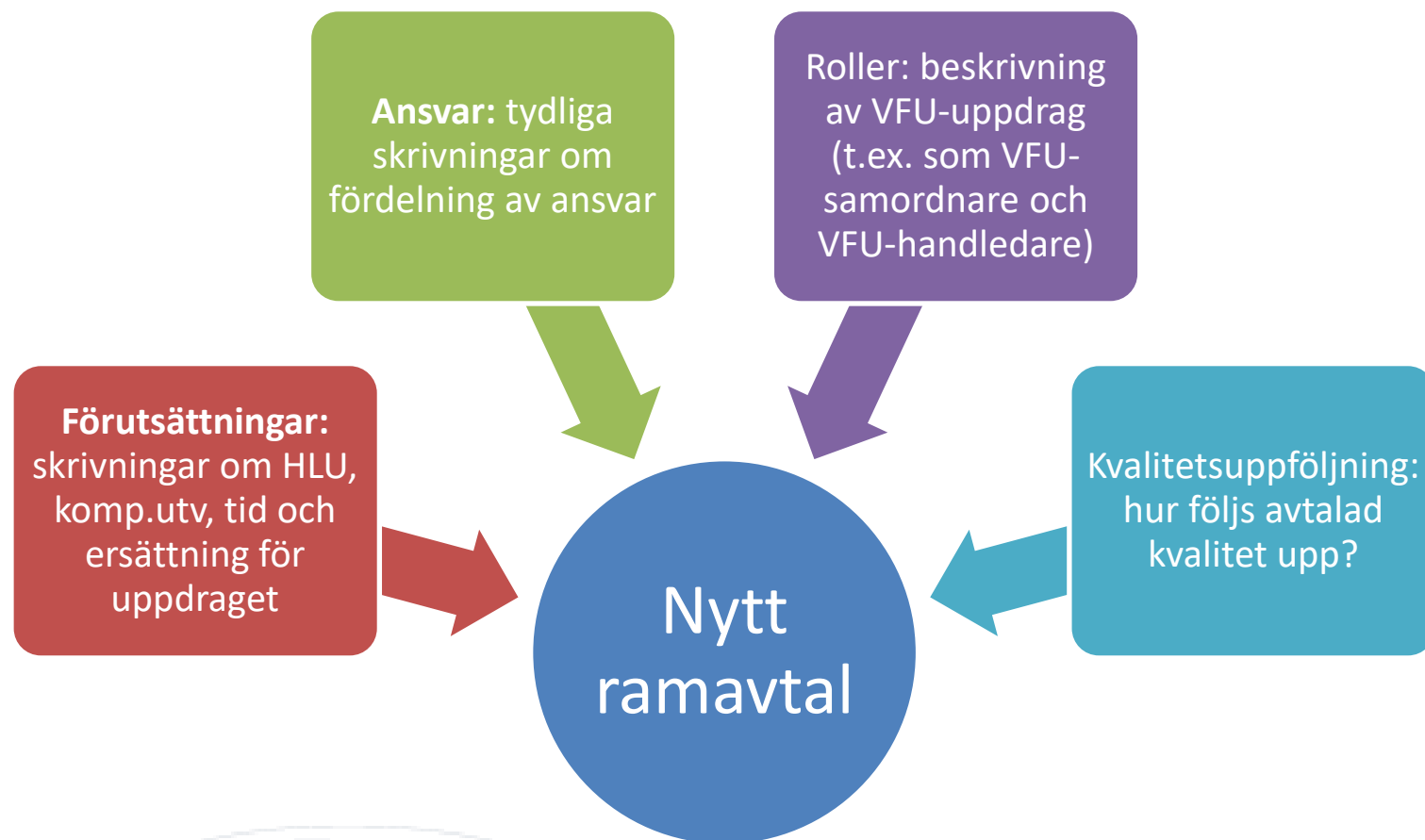
Preliminära resultat – nuvarande ramavtal

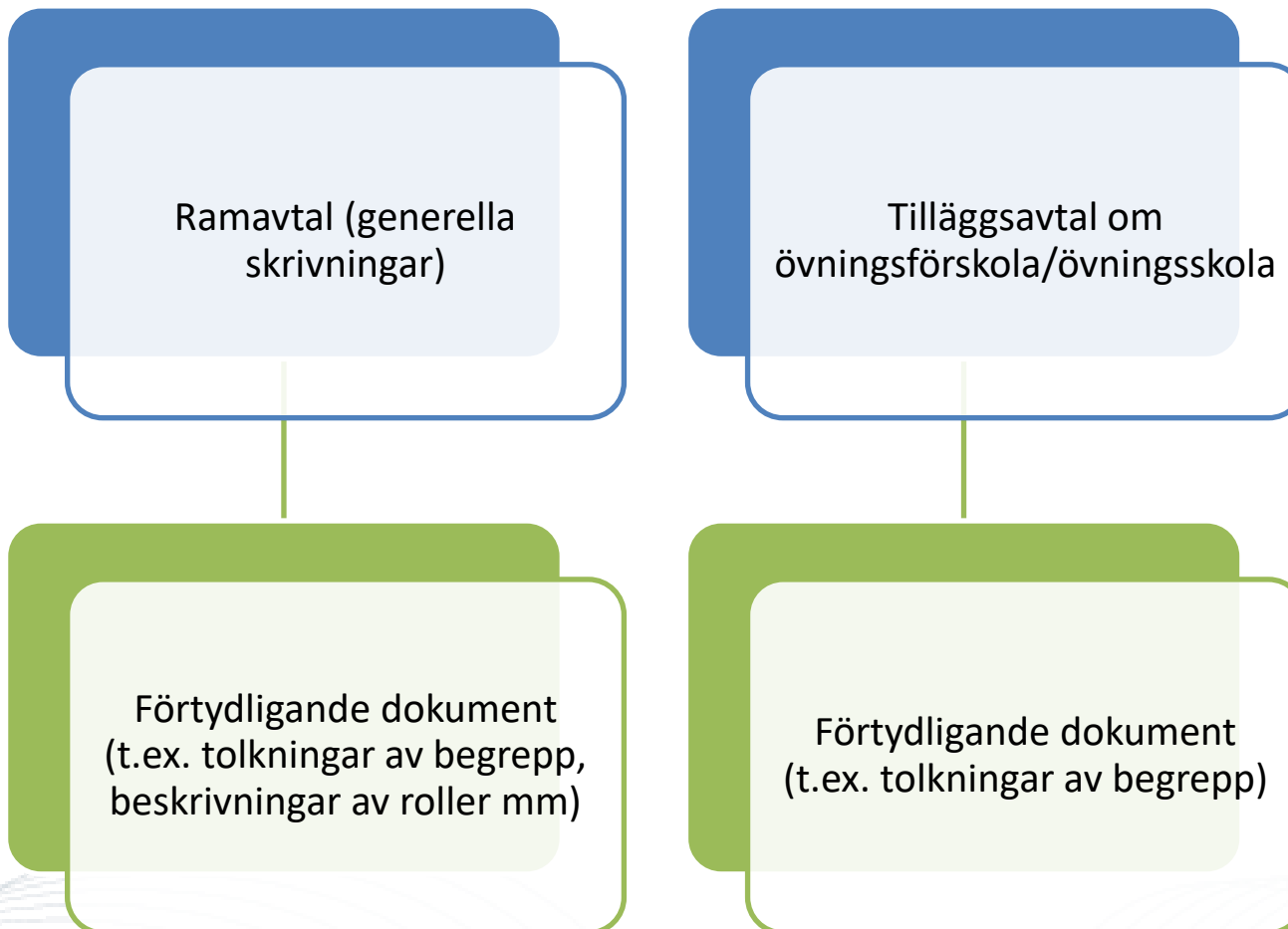
Överlag verkar nuvarande ramavtal ha fungerat tillfredsställande.
Utvecklingsområden finns dock.

Frågeområde:	Positivt = behålla	Negativt = revidera
Samverkan:	Fokus på gemensamt uppdrag och åtagande	Otydligt ansvar
Ansvar ORU:	Beskrivning av ansvar	Saknas möjlighet till kompetensutveckling inom VFU-området
Ansvar Skolhuvudmän:	Beskrivning av ansvar på övergripande och	Förutsättningarna för samordnar-/handledaruppdragen är ei tillräckliga
Ligger i linje med resultat från de årliga uppföljningarna som utförts sedan ht-2018.		
VFU-ersättning:	Ersättning i proportion till övriga lärosäten	För låg ersättning till samordnare och handledare, bör stå i proportion till förväntat arbete
Uppföljning:	Uppföljning på övergripande nivå regelbundet	Kvalitet följs inte upp systematiskt på verksamhets-/handledarnivå
Återplacering:	Fokus på kontinuitet	

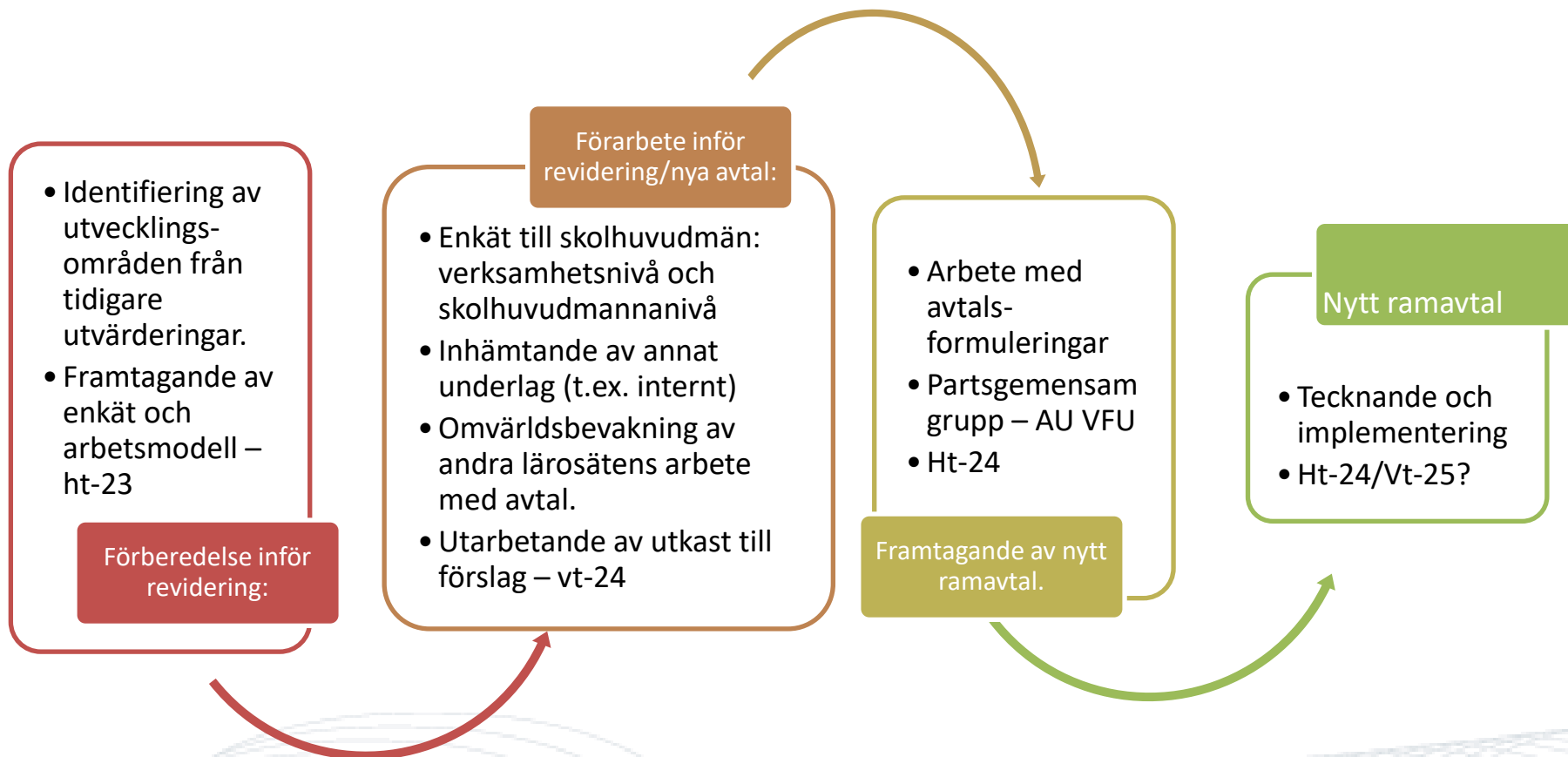
Slutsatser inför fortsatt arbete

Ny struktur?

Arbetsmodell

Lärares och lärarstudenters förstärkta professionsutveckling

Catharina Lindvall-Scharmer, Karin Rudsberg & Anna-Lova Rosell

2024-04-12

Tvåårigt samarbetsprojekt

- Utgångspunkt i det verksamhetsnära arbetet på lokal nivå med fokus på det systematiska kvalitetsarbetet och identifierade utvecklingsområden
- Forskningsbaserat lärande
- Nära samarbete över tid mellan universitetet och verksamheten
- Resurser avsatta för att driva projektet

Ur Förordning om utbildning till lärare och förskollärare (2021:1335)

Högskolan/övningsskolan ska...

Övningsskolor och övningsförskolor ska *ge studenterna en inblick i praktknära forskning*: Forskning i samverkan med förskolläraryrket och lärarprofessionen utifrån förskolans och skolans behov av kunskap för att förbättra verksamheten.

Högskolorna ska *anordna utbildning (handledarutbildning) av de lärare och förskollärare som handleder studenter* under deras verksamhetsförlagda utbildning, om det inte finns tillräckligt många utbildade handledare i den verksamhet där studenterna genomför sin utbildning.

Vid högskolan ska det finnas *lärare som har till uppgift att följa och bidra till studenternas utveckling* under den verksamhetsförlagda delen av utbildningen. Sådana lärare ska ge handledarna stöd i deras arbete med studenterna under den verksamhetsförlagda utbildningen.

Ur Förordning om utbildning till lärare och förskollärare (2021:1335)

Högskolan/övningsskolan ska sträva efter...

Högskolorna ska sträva efter att *särskilt yrkesskickliga lärare och förskollärare* används i den verksamhetsförlagda utbildningen.

Högskolan ska eftersträva en *hög koncentration* av studenter vid varje övningsskola eller övningsförskola.

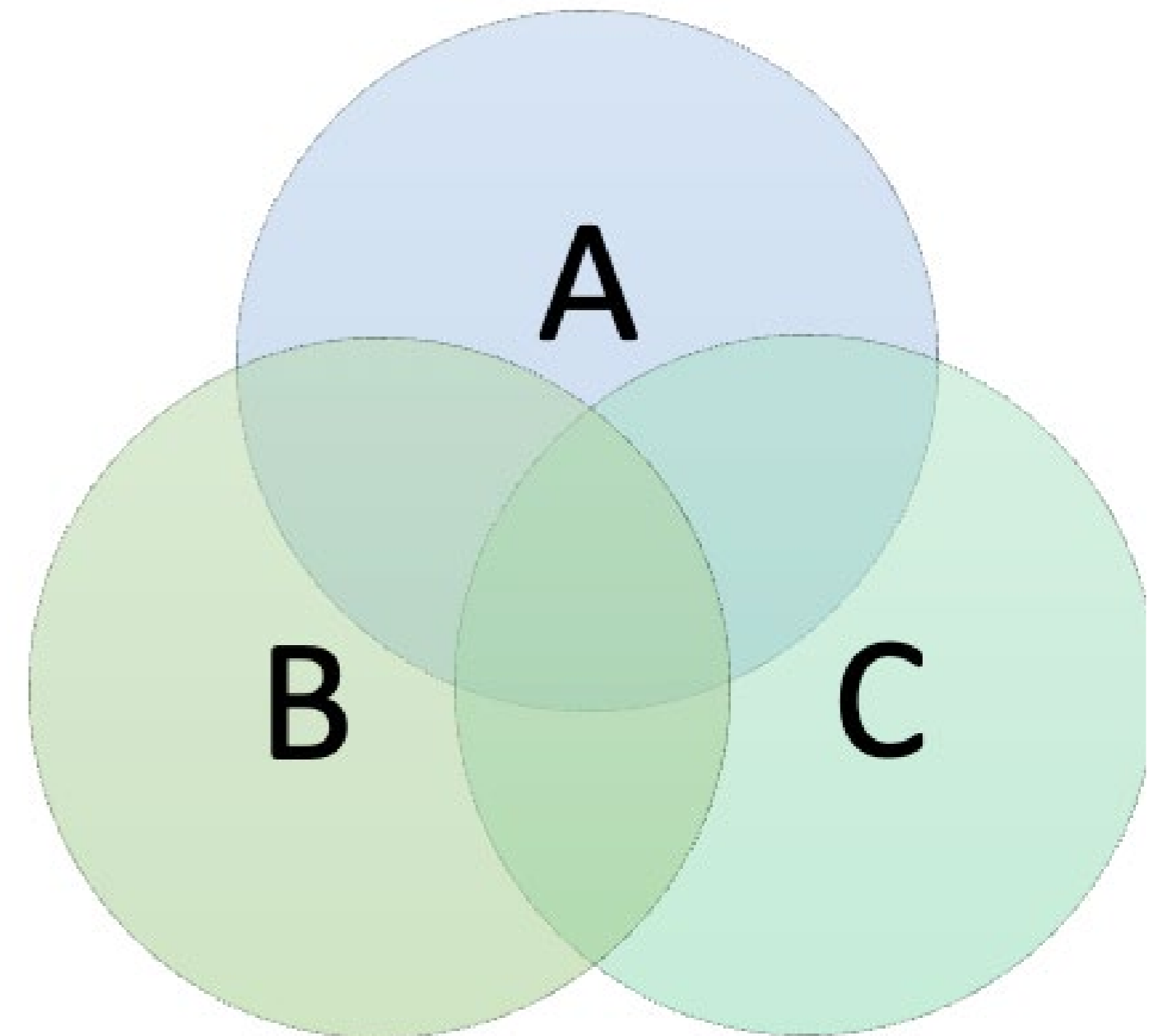
Högskolorna ska, i den utsträckning det är möjligt, förlägga den verksamhetsförlagda utbildningen inom *verksamheter med olika förutsättningar*.

Lärarstudenters förstärkta professionsutveckling vid Örebro universitet

Övergripande mål:

Lärarutbildningen vid Örebro universitet håller hög kvalitet och har ett tydligt fokus på studentens professionsutveckling genom ett nära samarbete med förskolans och skolans verksamheter. VFU och forskningsbaserat lärande fungerar som väl utvecklade nav för samverkan för studenters professionsutveckling.

Övergripande mål: Lärarutbildningen vid Örebro universitet håller hög kvalitet och har ett tydligt fokus på studentens professionsutveckling genom ett nära samarbete med förskolans och skolans verksamheter. VFU och forskningsbaserat lärande fungerar som väl utvecklade nav för samverkan för studenters professionsutveckling.

A

Lärarstudenterna erbjuds VFU-platser där de handleds av legitimerade lärare som har adekvat utbildning vad gäller åldersgrupp och ämnen, samt har aktuell kompetens gällande VFU-handledning.

B

Det finns en väl utvecklad struktur för ett nära och kontinuerligt samarbete mellan förskolans och skolans verksamheter och lärarutbildningarna.

C

Relevanta delar av den campusförlagda delen av utbildningen är integrerade med den verksamhetsförlagda delen av utbildningen genom forskningsbaserat lärande.

Långsiktiga effekter av projektet

Delmål A	Delmål B	Delmål C
Fördjupningskurs för handledare ger ökad kompetens gällande bedömningsprocesser.	Universitetslärare följer studenten genom utbildningen, bidrar till dennes progression och fungerar som stöd till handledaren.	Forskningsbaserat lärande är en central del av VFU och handledare är väl förtrogna med arbetssättet som ett verktyg för att undersöka och utveckla verksamheten.
VFU-nätverk för handledare ger ökad möjligheter till kompetensutveckling genom kortare, ej poänggivande, aktiviteter.	Treparsamtal (stud, handl, uni. lärare) ger ökat stöd i handledning och bedömning av VFU.	De fyra kompetensområdena för LU utgör ett stöd i handledning för professionsutveckling och bedömning av VFU.
Fler handledare har grundläggande handledarutbildning och därmed god kompetens att handleda.	Hög koncentration av studenter vid varje VFU-(för)skola. Det finns en väl utvecklad struktur för samarbete mellan universitetslärare och VFU-skolor.	Studenternas kontakt med verksamheten stärks genom bland annat kortare fältstudier i CFU och leder till att fler studenter skriver självständigt arbete med praktisk fokus. Det finns även en struktur för att återföra resultaten till verksamheterna.

Målkriterier för förskola/grundskola/gymnasiet

- VFU-studenter får en större förståelse för det pedagogiska ledarskapets alla delar och sin egna progression under studietiden.
- Studenterna får en inblick i verksamhetens alla delar med utgångspunkt i sin kommande profession/yrkesroll.
- En ökad medvetenhet i hela organisationen om hur vi arbetar med ett vetenskapligt förhållningssätt och forskningsbaserat lärande.
- En ökad insyn och kunskap för studenterna kring de utvecklingsområden som framkommit inom vårt systematiska kvalitetsarbete och ett arbete utifrån att studenterna genomför sina praktiknära arbeten kopplat till de lokala utvecklingsområdena.
- Handledarutbildning erbjuds och genomförs i Hallsberg.
- Utbildade handledare erbjuds en fördjupad påbyggnadsutbildning.

Tidsplan och uppföljning

Vt 24

- Projektgrupp och översiktlig projektplan klar
- AU VFU utgör referensgrupp
- Detaljerad plan för provverksamheten presenteras (juni)

Ht 24 – ht 25

- Provverksamheten genomförs
- Resultat redovisas löpande i LUR och i en slutrapport (dec 25)

Vt 26

- Förslag på modell för övningsskoleverksamheten presenteras.
- Implementering av modellen förbereds

Ht 26

- Modellen för övningsskola implementeras i lärarutbildningarna.

Fortlöpande förankring:

- Lärarutbildningsråd
- OSG med enhetschefer
- Programansvariga
- Programråd
- Delkursansvariga VFU
- Reg. samverksansrådet

Läroarutbildningens regionala samverkansråd

Uppföljning

12 april 2024

Syfte

Samverkansrådets övergripande syfte är att:

- Stimulera dialogen mellan parterna
- Skapa förutsättningar som bidrar till förskolans, skolans och lärarutbildningens utveckling i regionen
- Underlätta dialog och utbyte i partsgemensamma frågor
- Ska styras av en ömsesidig vilja att bidra till uppfyllandet av detta syfte

Syfte

Lärarutbildningens regionala samverkansråd:

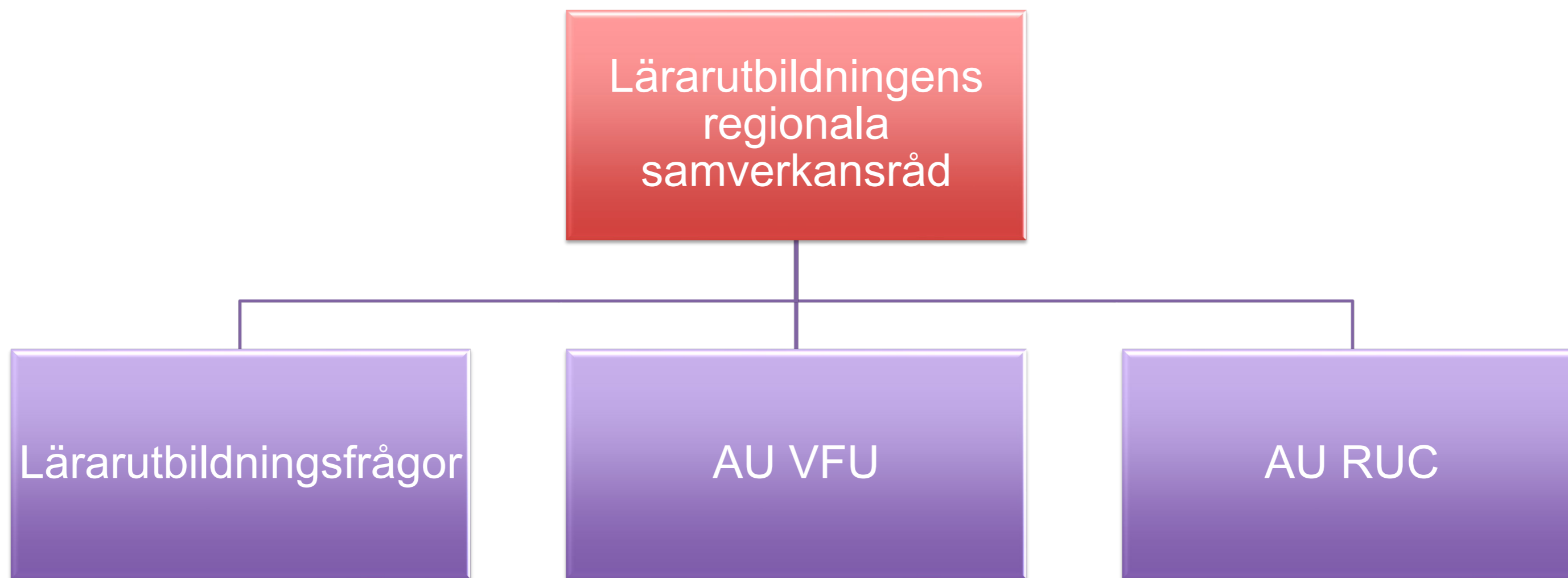
- Utgör ett forum för strategiska diskussioner mellan Örebro universitet, skolhuvudmän och Region Örebro län rörande:
  - lärarutbildning
  - fort- och vidareutbildning för lärare
  - forskningsverksamheter som är skolverksamhetsanknuten
- Ska verka för att prioriterade områden tas fram som gagnar universitetets såväl som deltagande skolhuvudmäns behov
  - styrande för de olika arbetsutskottens arbete

Arbetsutskott

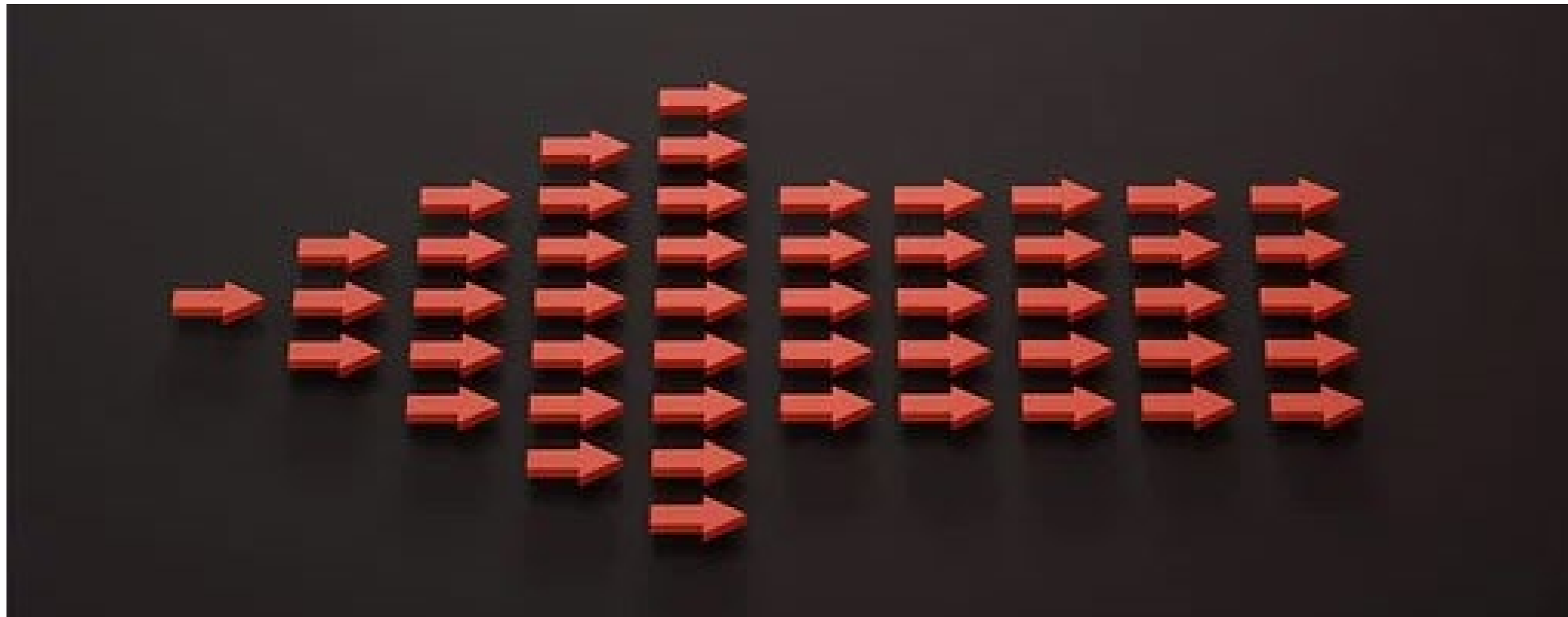
- Direkt samverkan inom specifika områden

Inom Örebro universitets olika verksamheter finns enheter med självständiga uppdrag som direkt berör skolhuvudmän och region.

- De olika verksamheterna knyts till Lärarutbildningens regionala samverkansorganisation i form av arbetsutskott.
- Beroende på den organisatoriska utvecklingen kan arbetsutskott med olika innehåll och uppdrag läggas till eller dras ifrån.

Tillbakablick och framåtblick

Tillbakablick

- Idag för vi samtal i mindre grupper om hur vi upplevt samverkansrådets arbete hittills.
- Utse en person i varje grupp som dokumenterar det viktigaste i samtalen och mailar dessa till Ulrika (ulrika.goransson@oru.se).

Framåtblick

- 15 november diskuterar vi, med utgångspunkt i denna dokumentation, hur samverkansrådets arbete bör fungera framgent.